

TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2025/2026

1., 2. IN 3. LETNIK, SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

DESA MUCK: *NEBO V OČESU LIPICANCA*

Dijaki na **šolski**, **regijski** in **državni stopnji** berejo roman **Dese Muck *Nebo v očesu lipicanca***, in sicer v povezavi s temo letošnjega tekmovanja – *Naš svet skozi njihove oči*.

Med branjem lahko dijak razmišlja o različnih razsežnostih romana, predvsem tistih, ki so povezane z **vsebino**, **jezikom/slogom** in **sporočilnostjo romana**. V pripravi na tekmovanje naj se osredotoča na zgodbene drobce in ob njih obnavlja, povzema, primerja, razlaga, presoja, vrednoti ter utemeljuje svoje odzive na prebrano. Poleg samostojnega branja priporočamo tudi tesno branje besedila in vodeni razgovor z učiteljem, v katerem naj dijaka usmerja k poglobljenemu razumevanju. Dijak naj raziskuje tudi možnosti za aktualizacijo besedila. Učitelj naj ga vodi k ubesedovanju jasnih misli v ustrezno strukturiranem zaokroženem besedilu in k prepričljivemu izražanju osebnega odziva na prebrano.

1

Dijak naj svoje razmisleke o besedilu poveže tudi s svojim **književnim znanjem** in ga smiselno umesti v spis. Pri tem naj izkaže poznavanje avtorice Dese Muck in značilnosti izbranega romana ter natančno uporabi literarnovedne pojme.

Roman ponuja številne razmisleke (nekaj jih navajamo v nadaljevanju).

- Kako se v romanu kažejo stiske mladostnikov?
- Kako so prikazane glavne književne osebe? Kako se dijak lahko kritično identificira z njimi?
- Kako dijak razume vlogo stranskih književnih oseb (predvsem odraslih)?
- Kako se v zgodbi prepletata človeški in živalski svet?
- Katere slogovne prvine najbolj izstopajo? Kako prispevajo k razumevanju sporočilnosti besedila?
- Kako je mogoče roman aktualizirati: s pripovedjo o lastnem doživljanju Lipice in lipicancev, z navezavami na lastno izkušnjo v naravi, s spomini na branje živalskih pravljic ipd.? Kako še?

Več usmeritev za obravnavo romana je navedenih v **Skupnih izhodiščih in glavnih poudarkih priprave na tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje 2025/2026**.

Težavnost navodil za pisanje se stopnjuje sorazmerno s stopnjo tekmovanja. Navodilom je lahko priložen tudi odlomek iz književnega besedila, besedilo o književnem besedilu, besedilo o avtorici ali besedilo o aktualizaciji književnega problema.

Vrednotenje spisov vključuje naslednja merila: razumevanje besedila, uporaba književnega znanja, prepričljivost osebnega odziva, zgradba besedila in jezikovna pravilnost.

Dodatni viri za pripravo na tekmovanje

- Črepinšek, M. (2023). Intervju: Desa Muck, prejemnica Levstikove nagrade za življenjsko delo. *Bukla*, 173–174(19), 68–69.
- Haramija, D. (2008). Mladinska proza Dese Muck. *Otrok in knjiga*, 35(72), 5–18.
- Haramija, D. (2017). Desa Muck. V *Portreti sodobne slovenske literature 1991–2016* (str. 172–173). Celje: Fit media.
- Haramija, D., Saksida, I. & Bednjički Rošar, B. (2024). *Antologija sodobne slovenske otroške in mladinske književnosti*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev.
- Moravec, D. (14. 5. 2021). Kaj ti je deklica ali Blazno resno o Desi Muck. *RTV Slovenija*. <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/dokumentarni-filmi-in-oddaje-razvedrilni-program/174508990>
- Intervju z Deso Muck. (4. 5. 2010). *Reporter*. <https://reporter.si/clanek/slovenija/intervju-z-deso-muck-459978>

2

Pripravile:

Vanja Kavčnik Kolar, mag. Karlina Koželj,
mag. Mirjam Podsedenšek, dr. Marija Žveglič